

malt 8 år som annuitetslån eller over 10 år som serialån. Denne bestemmelse gælder tilsvarende for øvrige lån, der henstår uden afdrag.

Loftsbestemmelsen om, at sammenlagt højest 300.000 kr. pr. låneinstitut kan fritages for afgiften, gælder for alle former for lån, bortset fra statslige og statsgaranterede studielån, realkreditlån, sælgerpantebreve og lån med direkte pant i fast ejendom optaget før 1. januar 1987.

Af praktiske grunde er loftsreglen knyttet til låneinstituttet og ikke til den enkelte person. Det kan for enkelte betyde en højere grænse, såfremt der er optaget lån i flere låneinstitutter. I den store sammenhæng vil det næppe have den store betydning set i forhold til de administrative fordele, der knytter sig til den foreslåede fremgangsmåde.

Er der efter den 31. december 1986 aftalt en forhøjelse eller en forlængelse af løbetid, som bringer lånet ind under de mere restriktive bestemmelser for nye lån, åbnes der mulighed for, at låneaftalen, som den forelå den 31. december 1986, kan genetableres. Denne mulighed åbnes, for at skatteyderne, der har disponeret i tillid til gældende regler, ikke skal føle sig uretfærdigt behandlet.

Endelig gøres reglerne mere fleksible. Efter gældende regler bortfalder afgiftsfriheden, såfremt låneaftalen ændres. Det betyder eksempelvis, at man afskærer muligheden for at aftale ændring af et fast forrentet lån eller en hurtigere afvikling af et lån end oprindeligt aftalt. De meget stive bestemmelser fjerner en sund konkurrence imellem låneinstitutterne til skade for låntagerne.

Derfor foreslås, at alene en langsommere afvikling end aftalt eller en forhøjelse af lånet indebærer, at renterne af lånet bliver afgiftspligtige.

Enkel administration fra afgiftsåret 1988 og fremefter

Gennemføres de foreslåede ændringer, er det muligt fra og med afgiftsåret 1988 at pålægge alle indberetningspligtige låneinstitutter at afgive oplysninger til skattemyndighederne og skatteyderne om, hvilke lånerenter der er omfattet af afgiftspligten.

Det betyder, at kontrollen fremover fortrinsvis kan gennemføres maskinelt. Alene lån optaget hos de få ikke indberetningspligtige långivere kan give anledning til en manuel kontrol.

Herved opnås den retssikkerhed, som de gældende regler fuldstændig har set bort fra. Borgerne kommer til at betale den afgift, som loven foreskriver. Hverken mere eller mindre.

For at de opkrævede beløb kan stå i et rimeligt forhold til omkostningerne, fastsættes mindstebeløbet,

der opkræves, til 100 kr. I øjeblikket er mindstebeløbet 50 kr.

Økonomiske konsekvenser

Socialdemokratiet var i 1986 enige i, at der var behov for et indgreb, som bremsede for det lånefinansierede forbrug. Vi var derimod uenige i de anvendte midler.

Vi mener fortsat, at den økonomiske situation kræver lånebegrænsende foranstaltninger. Derfor har vi tilstræbt ændringer i forbrugsrenteafgiftsloven, som ikke vil stimulere optagelse af nye lån til forbrug.

Lovforslaget koncentrerer sig derfor alene om ændringer i forhold til lån, som allerede er optaget. Derimod fastholdes reglerne uændrede i forhold til nye lån, som optages. De foreslåede ændringer vil endog i nogen udstrækning virke yderligere begrænsende. I den udstrækning, hvor lån omlægges til en hurtigere afvikling end ellers planlagt for at blive fritaget for afgiften, vil dette virke forbrugsbegrænsende.

At gamle lån som hovedregel fritages for afgiften, vil naturligvis begrænse afgiftsprovenuet. Det betyder næppe noget tab for statskassen i 1988, hvor afgiften kan indbetales på særlige konti i pengeinstitutter m.v.

Afgiften har i henhold til udtalelser fra regeringen ved dens indførelse aldrig haft en fiskal hensigt, men alene en lånebegrænsende hensigt. Denne hensigt fastholdes med de foreslåede ændringer.

Det er svært at afgøre, hvor stor reel betydning forbrugsrenteafgiftens indførelse har haft på forbrugsudviklingen. Samtidig med afgiftens indførelse gennemførtes en betydelig række af ændringer i forhold til kontokøb, stempelafgift, afbetalingshandler, realkreditbelåning osv. Derfor er det umuligt at udskille virkningen af den enkelte ændring.

Efter Socialdemokratiets opfattelse var den største ændring, at regeringen med kartoffelkuren erkendte, at Danmarks reelle økonomiske problemer var og fortsat er betydelige. Det, at regeringen tvunget af realiteterne måtte opgive sin uforbeholdne og falske optimisme, må ikke undervurderes. Det ændrede det økonomiske/psykologiske klima i Danmark. Man kan ikke bilde befolkningen ind, at det går ufatteligt godt og så samtidig forvente, at den samme befolkning reagerer med forbrugsmæssig tilbageholdenhed.

Alligevel har Socialdemokratiet vurderet, at det vil være økonomisk risikabelt at lempe forbrugsrenteafgiften i forhold til nyoptagne lån uden samtidig at sætte andre begrænsningsregler i stedet for. Derfor har vi i den øjeblikkelige situation med beklagelse